

BELGA ESPERANTISTO

MONATA REVUO

Oficiala organo de la Belga Ligo Esperantista

redaktata de VAN DER BIEST-ANDELHOF, direktoro ;

LÉON CHAMPY, FRANS SCHOofs kaj

OSCAR VAN SCHOOR.

ABONPREZO :

Belglando . . . Fr. 4.— (Sm. 1.60)

Eksterlando . . . Fr. 5.— (Sm. 2.—)

Unu numero . . . Fr. 0.40 (Sm. 0.16)

Tarifo de la reklamoj (Prezo en frankoj)

	1	1/2	1/4	1/8	1/16
	paĝo	paĝo	paĝo	paĝo	paĝo

1 jaro

(12 n.) 90.— 50.— 30.— 18.— 10.—

1/2 jaro 50.— 30.— 18.— 10.— 6.—

1/3 jaro 40.— 24.— 13.— 8.— 5.—

1/4 jaro 30.— 18.— 10.— 6.— 4.—

1 numero 15.— 10.— 6.— 4.— 2.—

Redakcio. Adreso por tio, kio koncernas la redakcion (artikoloj, ĉiuj specaj informoj, ĵurnaloj, broŝuroj, libroj) : S-ro VAN DER BIEST-ANDELHOF, 20, Arendstraat, Antwerpen (Rue de l'Aigle, Anvers).

Administracio. (Abonoj, mensejoj, k. t. p.) S-ro FR. SCHOofs, 45, Kleine Beerstraat, Antwerpen (Rue de la Petite Ourse, Anvers).

Anonco pri korespondado :

kun la numero de la ĵurnalo, en kiu ĝi estas presita : Fr. 0.50.

Nepresitajn manuskriptojn oni ne resendadas. — La Redakcio konservas por si la rajton korekti laŭbezone la manuskriptojn.

BELGA LIGO ESPERANTISTA

Antverpeno, la 8-V-1911.

Estimata Samidean (in)o,

Ni havas la honoron inviti vin por partopreni en **3a belga esperantista kongreso**, kiu okazos en Charleroi, je dimanĉo la 4a kaj lundo la 5a de junio (Pentekostaj festotagoj).

Kiel kutime, la kongreso konsistos el la regula ĉiujara kunsido de la Belga Ligo Esperantista kaj el allogaj festoj, organizotaj de la Karloreĝa grupo.

La Karloreĝa urbestro oficiale akceptos la gekongresanojn ; la kongresa kunsido estos tre interesa kaj la restado en Charleroi tre agrabla.

Ne nur la tiea ekspozicio estos granda allogo, sed ankaŭ tre ŝatinda estos la ekskurso en la ĉerman regionon de Thuin, farota la morgaŭan tagon.

Ni esperas, Estimata Samidean (in)o, ke vi bonvolos respondi al nia alvoko, kaj aligi kiel eble plej baldaŭ.

Diversaj fremdlandaj esperantistoj ĉeestos la kongreson, kiu konsekvence estos reala festo de internacia interfratiĝo.

Ni prezentas al vi, Estimata Samidean (in)o, mian plej afablan saluton.

La ĝenerala Sekretario,

Léon Champy.

La Prezidanto,

Van der Biest-Andelhof.

PROGRAMO

DE LA

III^a BELGA ESPERANTISTA KONGRESO

(Charleroi, la 4-5an de junio 1911)

UNUA TAGO, DIMANĈO

- 9 h. 1/2. — Kunveno de la gekongresanoj en la sidejo de la Karlora grupo *Café du Luxembourg*, apud la reĝa Ateneo.
- 10 h. — Oficiala akcepto en la Urbdomo.
- 11 h. — Jara ĝenerala kunsido de la *Belga Ligo Esperantista* (en kunveno poste difinota).
- 1 h. — Laŭvola tagmanĝo kaj vizito al la haloj de la Ekspozicio.
- 5 h. 1/2. — Festmanĝo en la granda salono de la Borso (Passage de la Bourse).
Vespere. — Promenado en la ĝardenoj kaj inter la allogaĵoj de la Ekspozicio.

DUA TAGO, LUNDO

A. — Por la gekongresanoj kiuj deziras detale viziti la Ekspozicion :

- 9 h. 1/2. — Kunveno en la sidejo de la Karlora Grupo, *Café du Luxembourg*.

B. — Por la personoj kiuj deziras partopreni en la kampara ekskurso :

- 9 1/4 h. — Kunveno en la Suda stacidomo.
- 9.36 h. — El Charleroi al Lobbes (10 h. 7.) ; vizitado al la antikva preĝejo de S-ta Ursmer kaj ĝia kriptoj.
Piedira promenado ĝis Thuin.
- 11 h. 1/2. — Vizitado al la pentrinda kaj malnova urbeto Thuin.
- 12 h. — Tagmeza manĝo en Thuin.
- 1 h. 1/2. — Agrabla promenado al « Hermitage » kaj « Calvaire », tra arbaroj.
Vespere. — Reveturo al Charleroi vagonare.

Belga Ligo Esperantista

TAGORDO

de la ĝenerala kunsido, okazonta en Charleroi, dimanĉon, la 4an de junio 1911, je la 11a matene, tre akurate.

1. — Parolado de la prezidanto.
2. — Raporto de la ĝenerala sekretario pri la agadoj de la Ligo dum 1910-1911.

3. — Raporto de la kasisto. Bilanco.
4. — Disdono de la diplomoj pri profesora kapableco.
5. — Propono pri ŝango de la regularo. Art 14. Anstataŭ : *La liga jaro komenciĝas la 15an de novembro, difini la 15an de majo.* (S-ro Van der Biest-Andelhof).
6. — *Esperantistoj, portu ĉiam la Verdajn Stelen!* Parolado de S-ro F. Mathieux (Bruselo).
7. — Elekto de ses membroj el la komitato, laŭ art. 7a de la regularo. La eliritaj komitatoj estas S-roj L. Champy (Antverpeno), D-ro Dupont (Beyne-Heusay), Komandanto Duverdyn (Brugo), Pastro Richardson (Bruselo), Fr. Swagers kaj Osc. Van Schoor (Antverpeno). Ĉiuj estas reelekteblaj.
8. — Difino de urbo de la 4a kongreso.
9. — Eventualaj komunikaĵoj.

GRAVAJ SCIIGOJ

- La kongreskarto kostas 1 frankon.
- La kotizajo por la festeno (sen trinkaĵoj) estas fr. 3.50.
- La fervoja vojaĝo - Charleroi - Lobbes kostas : 3e kl. 1.00 fr. 2e kl. 1.75 fr. ire kaj revene.
- La organiza komitato faros la necesajn klopodojn por ke la kongresanoj eniru senpage la Ekspozicion.
- Ĝi interkonsentis kun la komitato pri loĝejoj (Comité des Logements) laŭ la jenaj kondiĉoj :
— La kongresanoj kiuj enskribiĝos sufiĉe frue povos rezervigi komfortajn kaj purajn ĉambrojn (kun matenmanĝo) po 3, 4, 6, 8 aŭ 10 frankojn por unu persono ; rekomendataj estas la ĉambroj de 4 frankoj.
- La prezidanto de la organiza komitato, S-ro Delvaux, Boulevard Joseph II, 10, Charleroi, sendos al ĉiu mendanto provizoran biletan rajtigantan la deziritan ĉambrojn (Oni bonvolu sciigi lin pri la prezo kiun oni deziras elspezi). Alvenante en Charleroi la posedanto de tiu bileto turnu sin al la tramvoja atenddomo sur la Placo de la Suda Stacidomo, kaj tie li ricevos, interŝange, sian loĝbileton, pagante, kiel aldonajon por la elspezoj de la « komitato de Loĝejoj » 10% de la ĉambra prezo. La prezoj de la ĉambroj estas difinitaj por unu persono, sed se, interkonsente kun la mastro, du personoj loĝas en la sama ĉambro, la prezo estos pligrandigata je 50%.

— **Notinde** : Se la loĝbileto ne estos postulata antaŭ dimanĉo tagmeze, ĝi ne plus estos uzebla.

— La organiza komitato insiste petas la partoprenontojn, ke ili bonvolu sendi sian aliĝon kun la prezo de la kongreskarto kaj de la festmanĝo al la Prezidanto S-ro L. Delvaux, 10 Boulevard Joseph II, Charleroi, kiel eble plej baldaŭ — plej malfrue la 28an de majo ; se ne la bona organizacio de la kongreso ne povas esti garantiata. Pro la sama kaŭzo ne estos eble akcepti en la festena salono la neenskribiĝintajn kongresanojn. Oni estas petata, enskribante sin, diri kiom da punktoj oni pasigos en Charleroi, se oni deziras, lundon, viziti la ekspozicion aŭ partopreni en la ekskurso, kaj anongi la horon kaj tagon de la alveno. Karloraĝaj grupanoj atendos siajn samideanojn sabaton kaj dimanĉon ĉe la stacidomoj (Suda kaj Okcidenta).

— Lastajn sciigojn oni ricevos poŝte kun la kongreskarto kaj, se necese, sabaton vespere kaj dimanĉon matene, turnante sin al la sidejo de la Karlora grupo *Café du Luxembourg* (apud la Reĝa Ateneo).

Trinkemula kanto

Laŭ la germana teksto de MÜLLER

(Der Rheinweinzecher) esperantigis ARNOLD BEHRENDT

Muziko laŭ FISCHER, aranĝis AD. PASTOR.

Solene

1. En kel' pro-fund a sid-as mi sur
 plen-a vin-ba-rel-o; en bon-hu-mor' so-
pli vigle
 pir-as mi al mi-a ĉarm-a cel-o Ser-
firme kun akcento
 vem-e kur-as jen la knab' aŭ ebl-e eĉ knab-
laŭ takto
 in-o, de l' sort-o est-as mi-a rab' la
 1. malakcele 2. malrapide
tre solene, majeste
 vin - o!

2.

3.

Demono ja surmentas min :
 soifo-nomo ĝia !
 Por ke mi do forpelu ĝin,
 jen helpas glaso mia.
 Kaj ĉiun nomas mi nun frat'
 aŭ eble eĉ fratino ;
 ekkaptas min amema stat'
 per helpo de rejnvino !

Sed ju pli multe trinkas mi,
 des pli mi soifigas.
 Pri tia trinkemulpasi'
 mi vere kontentigas.
 Kaj fine min konsolas mi
 aŭ eble eĉ knabino :
 de l' mondo la plej bona — ŝi
 kaj glaso kun rejnvino !

Apertaj ekzempleroj estas aĉeteblaj en la « **Centra Esperantista Belga Oficejo** » 20, Vondelstraat, Antwerpen, (rue Vondel, Anvers).

Prezo : 10 centimoj.

7a Internacia Kongreso de Esperanto

20-27 Aŭgusto 1911

La loka organiza komitato ageme sin okupas pri la kunmetado de honora komitato. S-roj Leutenant-Generalo Van Sprang, komandanto de la militista distrikto ; Grafo de Baillet-Latour, provincestro ; De Vos, urbestro ; General-Majoro Willaert, komandanto de la burĝa gardio, kaj D-ro Desguin, skabeno de la Publika Instruado, akceptis honorajn prezidantecojn de la kongreso.

— La Urbeŝtaro donis novajn pruvojn de sia intereso al la Sepa, permesante al la gekongresanoj la senpagan eniron, dum la tuta daŭro de la kongreso, en la muzeojn kaj en la salonojn de la urbeŝtaro, kaj pruntedonante aron da belaj kliŝoj al la Sepa por ĝia kongreslibro.

— La kongresanoj estas insiste petataj, ke ili senprokraste rezervigu siajn ĉambrojn (pri la prezoj, oni legu la aligilojn). Mendoj ne akompanataj de la mono, aŭ ne sciigantaj pri la tago de laveno, ne estos plenumataj.

— Jen estas nova serio de favorantoj de la literaturaj konkursoj :

11. **La Revuo**, internacia gazeto, Hachette & K-io, 79, Boulev. St Germain, Paris. — *Originala studo pri historio, literaturo aŭ arto*. Maksimume 25 presitaj paĝoj de la « Revuo » ; 1a premio : fr. 100 = Sm. 40 ; 2a premio : 50 fr. = Sm. 20.

12. **Fervoro**, esperantista grupo, Antwerpen. — *Kvarversajo*, temo laŭvola. Premio : fr. 50 = Sm. 20.

13. **Ĉekbanko Esperantista**, Merton Abbey, London S. W.. — *La plej taŭga, konciza klarigo de la esencoj de ĉekoj kaj transpagiloj kaj iliaj taskoj kaj utilo en komerca pagado*, facile komprenebla al tute nesperta kontulo, tiamaniere ke li sen plua instruo nepre ekvidas iliajn utilojn kaj praktike ilin povas uzi. Premio : konto malfermita ĉe la « Ĉekbanko », kun kredita saldo de fr. 62.50 = Sm. 25.

14. **Juneco**, revuo esperantista de la junularo, Paris. — *Rakonto, novelo, versaĵo* pri iu ajn temo verkita de persono, malpli ol 20 jara. Premio : bela arta objekto.

15. **F-ino Maria Moreau**, Bruxelles. — *Rolo de la virinoj en la esperantista movado, plej taŭgaj rimedoj por enkonduki Esperanton en la internaciajn virinajn instituciojn*. Premio : fr. 30 = Sm. 12.

16. **La Movado**, monata Esperanto-Gazeto, 31, boulevard St Marcel, Paris. — *Humora rakonto, en kiu Esperanto ludas volon*. Maksimume : unu presita paĝo de « La Movado ». Du premioj : artaj objektoj.

17. **Miss J. E. Hamand. Schaller**, Iowa (Usono). — *Utilo kaj praktikaj profitoj de Esperanto por aviadistoj*. Premio : 100 fr. = Sm. 40.

— La speciala komitato, kiu sin okupas pri la postkongreza vojaĝo, aprobis la sekvantan provizoran planon :

Lundon, 28an de aŭgusto. — Vizito al Charleroi, nokteloĝado en Namur. *Mardon, 29an*. — Ekskurso al la grotoj de Han kaj al Dinant ; nokteloĝado en Lieĝo.

Merkredon, la 30an. Vizito al Spa, promenado en Lieĝo. Komuna vespermanĝo kaj koncerteto en Lieĝo.

Ĵaŭdon la 31an. — Vizito al Ostendo kaj Brugio.

Vendredon, la 1an de septembro. — Vizito al Gento.

Sabaton, la 2an. — Vizito al Bruselo ; de tie ferrotejo al Temsche kaj vaporŝipe al Antverpeno.

**Nomaro de la kongresanoj aliĝintaj antaŭ
la 4a de majo 1911**

591. S-ino Gen, Villa Mezzo Monte, boulevard Mont-Boron,
Nice (Alpes-Mar.-Franc.)
592. David, Joseph, farmaciisto, Couterne (Orne-Franc.)
593. S-ino David, » » » »
594. Simon, Georges, komercisto, 28, rue des Chapeliers,
Montereau (Seine-et-Marne, Franc.)
595. Hayes, Charles Frederic, librotenisto, Swanage Road, 48,
Wandsworth, London (Angl.)
596. S-ino Allery, 52, boulevard Arago, Paris (Franc.)
597. F-ino Allery, » » » » » »
598. Verbanck, Frans, instruisto, 25, rue André Hennebicq, Bruxelles, (Belg.)
599. F-ino Emmerson, H. M. Prison, Staff, Leeds (Yorkshire-Angl.)
600. Mathieson, J. West View House, Blackhill (Durham) »
601. S-ino Mathieson, » » » » » »
602. Strong, Frederic James, 19, Chester Street, Coventry (Warwicksh.- »
603. Gill, J. Arthur, Lower Green Road, Rasthall, Tunbridge-Wells- »
604. Zajcev, Aleksandr, lingvisto, Pet. St. Mitninskij, per. D5, loĝ. 55,
Peterburg (Rus.)
605. D-ro Palleja, Roman, kuracisto, Ulldemolins-Tarragona (Hispan.)
606. S-ino Palleja, » » » » » »
607. Societo « *Espero Kataluna* », Tallers, 81, Barcelona (Katal.-Hispan.)
608. S-ino Graveren, Marie, Egholmwej, Skanderborg (Danujo)
609. Mèda, Gaston, kasisto, Crédit Lyonnais, Toulouse (Franc.)
610. Reed, Edwin C., 816, 15 th street, N. W., Washington D. C. (Usono)
611. S-ino D-ro Kellerman-Reed, Ivy, » » » » » »
612. de Allende, Victor O., inĝeniero, Diputación, Bilbao (Vizcaya-Hispan.)
613. S-ro Arnold, F. R., Horn (Thurgau, Svis.)
614. F-ino Butler, Cora L., muzikinstruistino, 2074, Richmond Terrace,
Port Richmond (New York-Usono)
615. Leprieur, Auguste, rentulo, 82, Boul. St Germain, Paris (Franc.)
616. Couraye, René, bienulo, Grande rue, Dozulé (Calvados- »
617. Adams, Alfred John, puntfabrikisto, Plynlmmon Terrace, Hastings (Angl.)
618. Merrick, W. Percy (blindulo), Elvetham, Shepperton (Anglujo)
619. S-ino Wright, Selina E., 11, Oxford Terrace, Gateshead »
620. Green, Edward C., studento, Oxley House, Studley Terrace,
Newcastle-on-Tyne »
621. Berger, Alfred, komercisto, 22, Mauerweg, Frankfurt a/M (Germ.)
622. F-ino Hodgson, C., 52, Lower Sloane Street, S.W., London (Angl.)
623. F-ino Tiedeken, Käthe, 17, Sallstrasse, Hannover (Germ.)
624. D-ro Llinas, Antonio, Monseny, 67, 2, 2, Barcelona (Hispan.)
625. Neal, G., 6, Graham Road, Pendleton, Lanes (Angl.)
626. F-ino Neal, » » » » » »
627. Fillet, Jan, oficisto, 58, Vredestraat, Berchem-Antwerpen (Belg.)
628. Finebloom, Hyman R., oficisto, 8, Wipstr., » » » » » »
629. Hermans, Julien, policoficiero, 46, Waterloostraat, » » » » » »
630. Wilcke, Otto, litografisto, 44, Delinstraat, » » » » » »
631. Wichert, Ernest, arkitekto, 25, Leibnizstr., Charlottenburg (Germ.)
632. F-ino David, Florentine, Couterne (Oise Franc.)
633. Whitcomb, J. 32 E. 23d Street, New-York (Usono)
634. Silbernik, Josefo, 240 E., 19th Street, » » » » » »
635. Vonaho, Rajnoldo, pacjuĝisto, stacio Handaohedza, Mangurujo (Ĥinujo)
636. Hirst, W. H., Esperanto house, 46, Thornton Lodge Road,
Huddersfield (Yorksh.-Angl.)
637. F-ino Arter, Annie, «The Homestead», Wash Lane,
Timperley (Chesh. - »

638. F-ino Magee, Millicent, 31, Howard Street, Salford, Manchester (Angl.)
639. Doran, Edmund Thomas, 52, High Bank, Gorton, » » » »
640. Lord, John S., 60, Charles Street, Moorside nr Swinton, » » » »
641. Horrocks, Louisa, 283, Stretford Road, » » » »
642. F-ino Anglada, Agna Maria, 21, Hospital, Barcelona (Katal.-Hispan.)
643. Anglada, Baldomero, komercisto, » » » » » »
644. Urbez, Carlos, arta desegnisto, 156, Rosellon, » » » » » »
645. Sutcliffe, Arthur, oficisto, 5, Cliffe Street,
Padiham nr Burnley (Lancash.-Angl.)
646. Geier, Otto, teknikisto de teksado, 243, C.G. Hoffmannstrasse,
Neugersdorf (Saks.-Germ.)
647. F-ino Carew, Lola, 103a, Fulham Road, S. W., London (Angl.)
648. F-ino Roche, Dusa » » » » » »
649. Vega, E. A., komerca vojaĝisto, 7, Stierstraat, Antwerpen (Belg.)
650. Stoffels, Constant, advokato, 6, Eikenstraat, » » » » » »
651. Stalker, Peter, maringeniero, 7, Morton Street, Leith (Skotl.)
652. F-ino Allan, Janet, 37, James Street, Pilrig, Edinburgh »
653. Keddie, Frank W., urba oficisto, City Chambers, » » » » » »
654. Rae, William, 28, Angle Park Terrace, » » » » » »
655. Smith, Archibald H., 100, Macdonald Road, » » » » » »
656. F-ino Wanless, Beatrice, 3, Valleysfield Street, » » » » » »
657. F-ino Wanless, Belle, » » » » » »
658. Stauss, Richard, komercisto, 22, Calwerstrasse, Stuttgart (Germ.)
659. Vermandel, Arthur profesoro, 72, Borgerhoutschestr. Antwerpen (Belg.)
660. F-ino Miers, Jane, 40, Osystraat, » » » » » »
661. F-ino De Jaegher, Paula, 85, De Bomstraat, » » » » » »
662. F-ino Peeters, Josepha, Lamorinièrestreet, » » » » » »
663. F-ino Verbeeck, Jeanne, direktorino de la Profesia Lernejo,
21, Bouwmeesterstraat, Antwerpen (Belg.)
664. F-ino Van de Weygaert, Joséphine, 7, Appelmansstraat, » » » » » »
665. Daniel, Emile, ĉefprezidanto de la Apelacia Kortumo,
103, rue Crevier, Rouen (Franc.)
666. S-ino Daniel, » » » » » »
667. Biskup, Karel B., urba konsilanto, Skuherského, 737-VII,
Praha (Bohem.-Aŭstr.)
668. S-ino Biskup, » » » » » »
669. F-ino Bickell, Catharine S., Winteringham via Doncaster (Lincolnsh.-Angl.)
670. F-ino Gibb, Gertrude M., High School, Wakfield »
671. Pollard, John Taylor, bankoficisto, 18, Kents Bank Road, Buxton (Derb.) »
672. Firth, Albert, 41, Buckrose Street, Fartown, Huddersfield (Yorksh.) »
673. Alker, J. W., inĝeniero, 83, Peasley Cross Lane, St. Helens (Lancash.) »
674. Iddon, George, 38, London Street, Southport » »
675. Chadwick, Jonathan, butikisto, 8, Drake Street, Rochdale » »
676. Butterworth, Albert, komizo, 19, Midhurst Street, » » » » » »
677. Woolfenden, Thomas, butikisto, 24, Theetham Street, » » » » » »
678. Crawley, George Osborn, mekanikisto, Boden Street, 53, Nottingham »
679. Meakin, Claude, oficisto, Wimbourne Road, 55, » » » » » »
680. F-ino Van Pelt, Alice, Ossenmarkt, 23, Antwerpen (Belg.)
681. F-ino Van Pelt, Jeanne, » » » » » »

KARLOREGO

(CHARLEROI)

La ekspozicio — La postkongresa ekskurso

Admireginda blanka kolonado, kronita per monumentaj emblemoj, kiuj prezentas diversnaciajn laborfakojn, jam super-rigardas la regionon. Aro da febre martelumantaj laboristo, senhalte altigas gigantajn ĉarpentarojn. De nun multnombraj

haloj atendas sian **tehnikan meblaron**, tien alkondukotan el ĉiuj belgaj laborejoj. Ne nur sciencajn kaj industriajn produktadojn ni povos baldaŭ prezenti al la mirantaj okuloj de la fremduloj, sed eĉ la malplej kontentigeblaj plezuramuloj pasigos feliĉajn horojn. Ĉarmaj festoj, strangaj ludoj, sensaciaj konkursoj ĉi-momente ĝojigos la vizitantaron. Ĉefe interesaj estos la konstruaĵoj de « Luna Gardens », kiuj eble superos ĉiujn tiaspacajn ĝis nun viditajn amuzadojn. Unuvorte, nia ekspozicio, rilate al siaj specialaj fakoj, estos certe la plej granda elmonstro, kiu estos okazinta en nia patrujo.

La organiza komitato de la 3a belga esperantista kongreso aranĝos je la Pentekosta lundo ĝojplenan kampanon ekskurson sur la bordoj de la Sambro, ne tra vilaĝoj nigritaj per terkarba polvo, sed en la alridetanta valo, laŭlonge de la pentrinda montaro kiu etendiĝas ĝis Thuin.

Malproksime de Landelies, meze de vasta amfiteatro, staras la disfalantaj muroj de la malnova abatejo de Aulnes, detruita antaŭ unu centjaro de la francaj revoluciuloj. Je okazo ni ne forgesu ĝui la imponantan impreson de tiu fama loko, la impreson kiu lasas, eĉ ĉiu naturamanta homo, la elvokon de glora estinteco kaj samtempe tiel majeste per ŝtonegoj kaj arbaroj ornamita scenejo.

Rapida vagonaro kondukos nin ĝis la malgranda urbo Thuin. Kiel giganto, la kvadrata belfrido superregas la ĉirkaŭetendiĝantajn valojn de la Sambro kaj de la bruanta rivereto Biesmes, ĉiuflanke plibeligitajn per kamparaj dometoj kaj florriĉaj ĝardenetoj. Al tiuj, kiuj bezonas kvietecon kaj serĉas ripozon, ni varme rekomendas la freŝan ombron de la arbaroj kaj la resanigan aeron de la montoj, kiuj ĉirkaŭas Thuin.

Mia celo estis montri ke Karloredo estas vere riĉa je diverspecaj allogaĵoj.

La vidvolaj vojaĝantoj instruiĝos per neordinaraj vidindaĵoj, kaj samtempe mallaciĝos per multnombraj distraĵoj.

Utile dulci !

FELIX WAGNER.

DE BRUSELO AL KAIRO

(BLINDULKONGRESO)

II. Milano - Jaffa

Jaŭdon, la 9an de februaro 1911.

Mi forveturis el Milano je la 15a horo kaj alvenis en Brindizio la sekvantan tagon je la 13a horo, anstataŭ ol je la 11a, kiel diras la Itala horlibro. Dum tiu 22hora vagonarveturado mi

havis la tre maloftan ŝancon vidi la Italujan Kruron tute per neĝo kovritan.

En Brindizio mi plezure kuniĝis kun dek belgaj kongresanoj, inter kiuj : S-ro ministro van den Heuvel, la honorinda Patro Amedeo, ĝenerala superulo de l' Fratoj de la Bonfarado, S-ro senatano Raepsaet, el Oudenaarde, la tri oficialaj delegitoj de nia Registaro.

Je la 15a horo ni enŝipiĝis sur maro plej bela, kaj, ĉar estis mia unua marveturado, miaj kamaradoj avertis min, ke mi tute ne devas timi pri ŝippereo, eĉ ne pri marmalsano. La morgaŭan matenon ni jam estis trapasintaj la Otrantan markolon, kaj dum la tuta tago ni pasigis la tempon rigardante la insulojn kaj la bordmontarojn de Grekujo. Vespere, en malproksimo, sin montris la montoj de Kandio, kies lastajn ni vidis ankoraŭ dimanĉon matene. Post tio, nenio plu sin prezentis al niaj rigardoj, krom la blua sennuba ĉielo kaj la verdnigra akvo.

La unuaj tagradioj de la lunda mateno montris al ni Aleksandriion kun ĝia bela haveno, kaj ni forlasis je la 8a horo nian flosintan loĝejon.

Metinte la piedon sur la Egiptan teron, ni faris baldaŭ malagrablan konstaton : multege da laboristoj, ĉu en la haveno, ĉu en la urbo, estas unuokulaj. Tiu konstato devigis min supozi ke grandega ankaŭ estas tie la nombro da blinduloj ; efektive, dum la kongresaj tagoj oni sciigis nin, ke, laŭ statistiko verŝajna, estas en Egiptujo pli ol 150.000 blinduloj, ankaŭ tiom da duonblinduloj, kaj ke 90 p. c. personoj suferas pro okulmalsano.

Jam en Aleksandrio mi lernis mian unuan araban vorton : « *bakcis* », kiu signifas samtempe *almozo* kaj *trinkmono*. Tiun vorton mi ne povos forgesi, ĉar dum mia restado en tiuj orientaj landoj mi ĝin aŭdis pli ol milfoje, senvole kaj eĉ kontraŭvole.

Post esploro de niaj pakajoj en la limimpostejo, ni traveturis parton de la urbo par iri al la stacidomo. Tiu mallonga vizito ne ebligas min priskribi la urbon ; ĝi ŝajnas bela, laborplena kaj havas aspekton de sud-eŭropaj haven-urboj.

La vagonaro nin rapide forportis, tra la multproduktaj kampoj de l' Delto ĝis Abu-Hammad ; de tie, tra la sabla dezerto, ĝis Port-Said. De Ismailia ĝis Port-Said, sur longo 77 kilometra, ni flankveturis la faman Suez-kanalon, kaj de Kantarah ni ankaŭ sekvis la grandan lagon Menzaleh.

La Delto kaj la Nilbordo estas la nura parto de Egiptujo, kie homoj povas loĝi, kaj ĝi estas tre popolhava : sur amplekso, kiu ne multe superas Belgujon, ĝi enhavas dekmilionopan loĝantaron. Ni preterpasis multe da urboj, kun Eŭropa aspekto ; ankaŭ multege da vilaĝoj kun teraj mizermontraj dometoj. Ni vidis ĉie la kampanon plenan de homoj ĉu laborantaj ĉu promenantaj, kredeble ĉar ilia loĝejo ne estas komforta, por

pasigi la tagon en ĝi. Se mi povas kredi la tieajn dirojn, en tiuj domaĉoj la homoj dormas sur pajla tapiŝo, kaj la sama ĉambro estas la refugejo de la azenoj, bovinoj, kaprinoj, k. c.

Ne ĉarojn oni vidas en la kamparo, ĉar tie estas ne stratoj; nur mallargaj vojoj, sur kiuj marŝas multepeze ŝarĝitaj multe da kameloj kaj multege da azenoj; ankaŭ la homoj estas bonaj portistoj. La plugilo estas tirata de bovoj, de bufaloj, malofte de ĉevaloj.

Interesplenaj estas la laboroj por akvumadi la kampojn de l'Delto; ĝenerale la terkulturado tie estas tre lerte farata.

En la urboj oni trovas tramvojojn kiel en Eŭropo, ankaŭ fiakrojn; la viroj rajdas sur ĉevaloj, sur kameloj, kaj precipe sur azenoj. La araba ĉevalraĵo, jam de longe fama, estas efektive grandioza; sed la azenraĵo estas pliofta, kaj tro ĉarma; la kamelraĵo male, certe tre utila, estas tute ne bela.

Ofte dum nia restado en Egipt- kaj Palestinlando ni vidis scenojn naŭzigajn: kiam ĉevaloj, kameloj, pliofte azenoj (ĉar ili estas pli multnombraj) falas mortantaj en la stratoj, la mastro ilin maljungas kaj daŭrigas sian vojon. Tuj akuras hundaro kaj komencas la manĝadon; dum la nokto la ŝakaloj finas la festenon, kaj la morgaŭan matenon oni ankoraŭ trovas nur kelke da tro malmolaj ostoj, sola restaĵo de la fidela besto, kiu, ĝis sia lasta spiro, nur vivadis por servi al mastro ofte kruela, sendanka, tute forgesema pri la ricevitaj servoj. Strange!

Kiam ni trarajdis la dezerton, blovis sufiĉe granda vento: la sableroj flugis supren, amasiĝis tie en grizaj nuboj, kaj refalis teren, ĉu sablopluve, ĉu amase. Eĉ en nia vagonfako niaj vestoj griziĝis kaj suferis niaj okuloj pro tiu stranga pluvado. Tiam personoj zorgemaj surmetas nigrajn okulvitrojn, ĉar tiu sablodisflugo kaj la helega sunbrilo estas kaŭzoj de blindigo. Bedaŭrinde estas en tiu lando multe da homoj senzorgemaj laŭ higiena vidpunkto.

Kun granda intereso ni rigardadis la Suez-kanalon, tiun grandiozan, utilegan, sed multegkoston produktajon de l' homa aktiveco. Se mia memoro estas fidela, ĉiu ajn ŝipo pagas traŝipimposton po 9 frankoj la tonelon. Oni diris al ni en Port-Said, ke angla ŝipo, kiun ni estis renkontintaj, pagis tiun matenon mem 21,700 fr., kaj ke de la 1a ĝis la 10a de februaro, la ŝiptrapasado produktis 1,370,000 fr. Malgraŭ tio, la kanalo faras al la marveturado ŝatindan servon kaj profiton, ĉar oni ne devas forgesi, ke ĝi ŝparas al la Eŭropa pororienta ŝiparo la ĉirkaŭiron de la tuta afrika kontinento. Ni do prave, kun ĉiuj trapasantoj, aklamis en la Portsaida haveno la grandegan statuon de de Lesseps, kiu staras tie por esprimi al la venontaj generacioj la dankon de la homaro al tiu glora geniulo.

Tuj post nia alveno en Port-Said, ni enŝipiĝis por Jaffa, kaj ĉeestis dum multaj horoj la ŝarĝadon de l' ŝipo. Tiu iom

longa atendado ebligis nin observi la agemecon en la haveno kaj la gajan karakteron de la multopaj laboristoj.

Post vespermanĝo kaj sufiĉe longa interparolado pri nia traegiptuja vojaĝo, ni enlitiĝis, kaj mi, dolĉe lulata de la bona maro, baldaŭ ekdormis kun la ĝojiga penso, ke morgaŭ mi ĝuos la neniam revitan feliĉon komenci mian pilgrimadon en Tero Sankta.

FR. ISIDORO.

La Urbestro de Londono kaj Esperanto

Publika parolado farita de Sir Vezev Strong la 17an de marto en la « City of London School » sub la patronado de la Duko kaj Dukino de Connaught, okaze de kunveno por monsubteni la kason fonditan de la urbestro por starigi memorajon al la Reĝo Eduardo VIIa.

SINJORO PREZIDANTO, SINJORINOJ KAJ SINJOROJ,

Unue, permesu, ke mi diru, kiel mi ĝojas havi denove la okazon — kaj en ĉi tiu diro mi scias, ke mia edzino sentos kun mi — la okazon denove renkonti tiujn entuziasmajn homojn, kiujn oni nomas Esperantistoj. Ni ĝuis similan privilegion antaŭ kelkaj jaroj, kiam okazis kongreso de reprezentantoj de multaj nacioj en la Guild-Hall. Estis tiam mia privilegio, reprezenti la tiaman Urbestron akceptante tiujn reprezentantojn, kaj dum la vespero mi havis la okazon diri al ili kelkajn vortojn. En tiu vespero mi trovis, ke mi estas — se ne la sola anglo inter la ĉeestantoj — almenaŭ la sola, kiu ne komprenas Esperanton, kaj sen Esperanto mi ne povis komprenigi al la aŭskultantaro miajn tute ordinarajn rimarkojn. Mi ne jam antaŭe havis la tempon, lerni la dekelkon da lingvoj reprezentataj, kaj mi ne estis kapabla alparoli ĉiujn el ili samtempe en unu fojo per Esperanto. Mi do devis fidi al mia amiko, S-ro Mudie, kaj li donis al mi lian internacian bonfamon, kiu de tiu tempo ĝis nun neniam min forlasis. Juĝante laŭ la entuziasma akcepto, kiun oni faris al miaj rimarkoj, mi klarige supozis al S-ro Mudie, ke li ja iel profitis mian nescion de Esperanto por aldoni mem kelkajn proprajn vortojn, sed li certigis al mi, ke tute ne tiel estis.

Mi nun denove venas, ne ĉi tiun fojon kiel reprezentanto, sed kiel la ĉefa urba oficisto mem, por certigi al vi, ke, kiel ajn longa estas la tempo, kiu pasis de post tiu okazo, ĝi nur efikis profundigi la intereson, kiun mi sentas al via movado kaj por pligrandigi mian admiron al tiuj bonaj homoj, kiuj praktikas Esperanton kiel helplingvon flanke de ĉiuj aliaj lingvoj, kaj kiu povas en tiu rilato iam fariĝi ĝenerala interkomunikilo. Vi angloj, kiuj praktikas ĉi tiun arton, ŝajnas al mi, meritas grandan laŭdon, kaj vi hodiaŭ

montris vian komprenon de la principoj, sur kiuj via movado estas bazita, per tio, ke vi arangis ĉi tiun kunvenon kaj tiel aliĝis al la movado por starigi memorajon pri nia mortinta Reĝo Eduardo VII.

Tre decas tiu aliĝo, ĉar la trajto eminenta en la vivo de la Reĝo Eduardo estis antaŭ ĉio lia sindediĉo, kaj lia kapablo influi la universalan pacon de l'homaro, kaj estas ja ĉar mi opinias Esperanton tiel grava helpo al tiu celo, ke mi kredas, ke viaj Esperantistoj juste rajtas pretendi vin kunlaborantoj kun ĉiuj, kiuj sekvas la politikon iniciatitan de nia granda mortinta reĝo, la movadon al universala paco. Tial, mi kun tre kora plezuro akceptos de ĉi tiu kunsido ian monoferon por mia memorajakaso.

Kio estas plej kapabla naski la militon—tiun plej vanan kiel plej krueleĝan el ĉiuj homaj stultajoj? Certe, estas la malkompreniĝo. Kiel oni povas plej bone malhelpi la malkompreniĝon inter personoj aŭ inter la nacioj? Ĉu ne estante absolute certa, ke oni perfekte komprenas la intencojn unu de aliaj? Kaj kiel oni povas ilin kompreni sendangere, se oni ne komprenas reciproke la lingvon unu de alia, la pensojn unu de aliaj tiel ĝuste komprenas reciproke siajn intencojn?

Estas ĉe ĉi tiu punkto, ŝajnas al mi, ke via lingvo venas nin helpi, kaj faras plej utilajn servojn en la intereso de la universala paco. Se tiel estas, tiam via movado meritas ne nur vian propran entuziasmon (kiu estas neniam rifuzata!) sed indas esti subtenata de ĉiuj, kiuj deziras starigi la harmonion kaj reciprokan amikecon inter la nacioj.

Gratuloj

La 25an de aprilo edziĝis en BOOM nia fervora kumbatalanto S-ro ERNEST ROSCAM kun F-ino MARIA VERBRUGGEN.

Al la junaj geedzoj, ambaŭ membroj de la Boom' a grupo, ni prezentas niajn plej sincerajn dezirojn por longedaŭra kaj prospera kunvivado.

B. E.

NEKROLOGIO

HORACE HUET

Granda perdo estas por la esperantista movado la morto de S-ro HORACE HUET, honora vicprezidanto de la Pariza grupo, membro de la Lingva Komitato kaj kunredaktoro de «La Revuo».

S-ro Huet fariĝis esperantisto de naŭ jaroj; li ne nur distingis kiel fervora propagandisto, sed ĉefe kiel klera lingvisto.

Jam de la fino de 1908 li malsaniĝis, sed ŝajnante pli bonfarta post longa restado sur la kamparo, li plenfide faris projektojn pri

la Antverpena kongreso. Ve, la morto etendis sian manon al li, kaj nia simpatia kaj vigla samideano elblovis la lastan spiron en Nice, la 28an de februaro. La 6an de marto oni enterigis lin en Parizo, kie multe da amikoj akompanis la altvaloran kumbatalanton al lia lasta hejmo.

Li ripozu en paco!

PAUL BERTHELOT

Jen ankoraŭ eminenta samideano forfalĉita el niaj vicoj. Li mortis la 2an de novembro 1910 en malproksima regiono de Brazilujo (Conceiçad de Araguaya), apenau dudekokjara.

De la jaro 1900 S-ro Berthelot jam partoprenis en nia movado; en 1903 li publikigis kun S-roj Cart kaj Merckens la unuan vortaron francan-esperantan; en kunlaborado kun S-ro Prof. Lambert li verkis la «Komercaj Leteroj»; oni ŝuldas ankaŭ al li tre interesan studon pri Fonetiko, subskribitan per la pseŭdonimo «Marcelo Verema».

En 1905 li eldonis la gazeton «Esperanto», ĉefredaktitan de Prof. Lambert el Dijono.

Li pasigis siajn lastajn jarojn en Brazilujo; li penetris en sovaĝan, nekonatan parton de tiu vasta lando, el kie li, bedaŭrinde, ne revenis. Antaŭ ol forlasi Eŭropon li esperantigis la komedion «Fantasio» de Alfred de Musset; ĝi post nelonge aperos en la kolekto de «La Revuo».

ALFONS VERWIMP

pac-juĝisto, mortis en Arendonk (Kempenlando), la 29an de marto. La bedaŭrata mortinto, kvankam nur de kelka tempo aliĝinta nian movadon, tre interesiĝis je ĝi kaj ĝin fervore propagandis inter siaj multnombraj amikoj. Kelkajn tagojn antaŭ sia morto li ankoraŭ petis S-ron Leo Heidendal, sekretarion de la Arendonk'a grupeto, fari paroladon pri Esperanto en la tiea sekcio de la «Davidfonds».

S-ro Verwimp estis membro de la nov-fondita Belga Katolika Ligo Esperantista.

B. E. prezentas siajn plej sincerajn kondolencojn al la funebrantaj familianoj.

PROBLEMOJ⁽¹⁾

19. — Ĉeno de Metagramoj. — (Ŝanĝu unu ajn literon en ĉiu vorto).

Amuza okupo — barako — peco da tero — sukerplena legomo — ŝnureta pleksaĵo — ceremoniaro — osto — batilo — trinkaĵo — feksebla vegetaĵo — planedo — nuna okupo.

20. — **Kruco en Lozango.** — Konsonanto — de unu ekstrema ĝis alia — preparita —
 FIGURO : esprimas temon — farita per multvalora metalo — membro — vokalo — pronomo — pli ol sufiĉe — ludkarto — necesa sufikso — kiu estos — vokalo — movo — kolekto — pronomo — veni internen — ofte uzata sufikso — vokalo.

21. — **Enigma aŭ stranga rezultato.** — Sinjoroj A kaj B sidas en unu kaj sama veturilo. Kvankam ili samtempe ekiris, ĉiam duope veturis, samtempe haltis, A trairis kvin kilometrojn, dum B trairis nur du kilometrojn. Klarigu, mi petas, tiun ŝajne neeblan rezultaton. PLANTANO.

(1) Oni sendu la solvojn, antaŭ la 25a de junio, al S-ro FRANS SCHOOPS, sekretario de la Redakcio, 45, Kleine Beerstraat, Antwerpen. (45, rue de la Petite Ourse, Anvers). Prefere skribitajn sur poŝta karto.

En la lasta numero de la 3a jarkolekto estos publikigataj la nomoj de la solvintoj. Oni povas respondi pseŭdonime.

Belaj premioj estos aljuĝataj.

HUMORAĴOJ

EL LA RELIGIO INSTRUADO

I.

La Pastro. — Diru, Peĉjo, la 4an versajon de la « Patro nia ».

Peĉjo. — Panon ĉiutagan nian donu al ni hodiaŭ, kune kun tranĉo da ŝinko.

La Pastro. — ??? Kun tranĉo da ŝinko?

Peĉjo. — Jes, S-ro Pastro, jen malgranda plibonigo de mi.

II.

La Pastro estis rakontinta la historion de Danielo, jetita en fosajon, mezen de leonoj kaj lian fidon en la Dia protekto, kiu mirakle savis lin. Volante moraligi, li fine demandis al Johĉo :

— Kion vi estus farinta, amiketo mia, se vi estus estinta en la stato de Danielo?

— Mi ne scias, respondis la knabo. Sed mi opinias, S-ro pastro, ke mi estus ... inta en mian pantalonon pro teruro.

III.

Alifoje la Pastro parolis pri la vespera preĝo. Li tre detale pritraktis tiun temon kaj finigante li konkludis : Ĉiam, antaŭ ol ekdormi, rekomendu vian animon al Dio.

Por certigi pri la efiko de sia instruado, la Pastro faris multajn demandajn al Joĉjo, al Peĉjo, al Paŭlĉjo. Fine, sin turnante al Henrikĉjo :

— Kaj vi, mia karulo, kion vi faras ĉiam, antaŭ ol ekdormi ?

— Mi, S-ro Pastro ? Mi tiras zorge mian ĉemizon sub min.

DIVERSAJ INFORMOJ

Alvoko al kristanaj samideanoj. — Dum la 7 a internacia esperantista kongreso estos aranĝataj du kunvenoj por kristanaj esperantistoj. Unu el ili kunigos kristanajn junajn virojn kaj mulojn, la alia estos por ĉiuj kristanaj samideanoj. La preparoj por la unua jam bone progresis, tiel ke kunveno certe okazos en la kunvenejo de la K. U. J. V. (U. C. J. G.), Van Schoonbekerstraat, 111, Antwerpen, je la 20a de aŭgusto, posttagmeze. Pri la dua kunveno la kunvenejo ne estas ankoraŭ difinita.

La personoj, kiuj intencas partopreni en la supre cititaj kunvenoj, estas insiste petataj konigi, kiel eble plej baldaŭ, sian nomon al S-ro Paul Hübner, Hubertusstrasse, 45, Delbrück bei-Köln (Germanujo).

— **Internacia Higiena Ekspozicio en Dresden (Germanujo).** — Senpage ricevos ĉiu samideano, kiu sendas internacian respondkuponon al S-ro D-ro Schramm, Dresden, 20, (Germanujo) la *belegin Esperante presitan broŝuron pri la Internacia Higiena Ekspozicio en Dresden*. Ĝi enhavas multajn ilustraĵojn kaj bonajn artikolojn kaj estas bona propagandilo. Estas grava afero, ke aperis ne nur nacilingvaj broŝuroj pri la ekspozicio, sed ankaŭ Esperanta broŝuro. Ĉar ni volas montri al la Registaro, Urbeŝtraro kaj Estraro de la ekspozicio, kiel *granda* jam estas la Esperantistaro, ni petegas ĉiujn samideanojn sendi internacian respondkuponon. Tuj ili ricevos la valoran libron.

Esperantistoj, montru, ke vi ŝatas vian lingvon kaj postulu Esperante presitan broŝuron pri la *Internacia Higiena Ekspozicio en Dresden*.

— **UNIVERSO, internacia klubo de korespondantoj kaj kolektantoj.** Tiu ĉi unuigo havas membrojn jam en multaj landoj ; ĉiu korespondema kaj kolektema esperantisto devas aliĝi. La jara kotizo nur estas fr. 2 1/2 = 1 Sm. ; ĉiu ano ricevas senpage la monatan memrorliston kaj la belan klubgazeton « La Kolektanta Esperantisto ». Proxnumeron kaj aliĝilon sendos senkoste la prezidanto, S-ro G. Strössner, Bruffach 28, München.

— Deziras korespondi :

S-ro Jacinto Camella, 18, Plaza Mayor, Vich (Barcelona — España), per ilustritaj poŝtkartoj ;

F-inoj Anie kaj Vic, Lupsin, 15, Grand'Place, Bruxelles.

Wel Esperanto in den Vreemde

L'Esperanto à l'Étranger

BALKANLANDEN. — Onder de esperantische bladen onderscheidt zich door zijn lezenswaardigen inhoud het tijdschrift *Danubo* (°), orgaan der Bulgaarsche en Rumeensche sami-

PAYS BALKANIQUES. — Parmi les journaux esperantistes se distingue par ses articles très intéressants la revue *Danubo* (°), organe des samideanoj bulgares et roumains. Les der-

(°) Opstelraad en Beheer : 5, strato J. C. Bratianu, Bukarest (Rumenië). Inschrijvingsprijs voor het Buitenland : fr. 3.50 = Sm. 1.400.

(°) Rédaction et Administration : 5, strato J. C. Bratianu, Bucarest (Roumanie). Abonnement pour l'Étranger : fr. 3.50 = Sm. 1.400.

deanoj. De laatste nummers bevatten daarenboven zeer gewichtige mededeelingen over esperantische feesten, propaganda en werkzaamheden der groepen van Batak, Bela Slatina, Dupnica, Kjustendil, Sophia, Varna (Bulgarië), Bucarest, Jassi en Rošiori (Roumanie).

DUITSCHLAND. — De jaarlijkse algemeene vergadering der Saksia Ligo Esperantista, op 12 Maart te Chemnitz gehouden, is zeer belangrijk geweest. Aan de propagandazitting hebben vele hooggeplaatste vertegenwoordigers van het Staats- en Stadsbestuur deel genomen en de grootste belangstelling betond aan de merkwaaardige redevoering van Dr. Arnhold over het belang der esperantische beweging. De hr. Hahn heeft eene welgelukte voordracht gehouden (met lichtbeelden) over Antwerpen; de plaatselijke pers heeft zich aan het congres zeer gunstig getoond. Het heeft overigens een zeer grooten invloed op de bevolking uitgeoefend. Nieuwe leergangen werden geopend; Esperanto werd op het leerprogramma gebracht van de school Schönau-Chemnitz, waar de leerlingen der hoogere klassen twee lessen per week ontvangen.

— In de belangrijke tentoonstelling voor Reizen en Tourism, die te Berlijn van 1 April tot 1 Juni gehouden wordt, heeft de Germana Esperantista Asocio een bijzondere afdeling en een inlichtingsbureau. De inrichtingscommissie bezigt onze taal voor haar wederlandsche betrekkingen.

— Als nagalm van het V^e congres der Duitsche esperantisten moge dienen, dat te Augsburg een esperantisch inlichtingsbureau ingericht is geworden (boekhandel Hossler), dat het plaatselijk « Fremdenverkehrsverein » Esperanto gebruikt en de esperantische vereenigingen in vollen bloei zijn.

— De « Rejna esperantista kolonio », gevestigd in het lieve stadje Godesberg a/R, werd verleeden jaar door ongeveer 100 samideanoj bezocht. Deze kolonie is in vollen voorspoed en verdient de bijzondere aanbeveling aan alle esperantisten, die de bekoortlijke Rijnvallei doorreizen.

— Z. D. H. de regeerende hertog van Braunschweig richtte op 18 Febr. j.l. eenen Esperanto-avond in, waarop H. D. H. de hertogin en vele personen van hoogen rang aanwezig waren en onze zaak met het beste gevolg pleit werd door de h. Reinking en Kliemke. Z. D. H. toonde een onverdooken belangstelling in onze beweging, die op het hooge gezelschap een grooten indruk heeft gemaakt.

— Groote vooruitgang der esperantische beweging is in vele plaatsen van het Duitsche Rijk te bestatigen. Dit bewijzen de talrijke nieuw gestichte

niers numéros contiennent en outre des communications très-intéressantes à propos de fêtes espérantistes, travaux de propagande et travaux des groupes de Batak, Bela Slatina, Dupnica, Kjustendil, Sophia, Varna (Bulgarië); Bucarest, Jassi et Rošiori (Roumanie).

ALLEMAGNE. — La réunion générale annuelle de la Saksia Ligo Esperantista, tenue le 12 mars à Chemnitz, a été très-intéressante. Un grand nombre de représentants éminents du Gouvernement et de la Municipalité ont assisté à la séance de propagande et se sont vivement intéressés au remarquable discours de M. le Dr Arnhold sur l'importance du mouvement espérantiste. M. Hahn a fait une conférence très réussie sur Anvers (avec projections lumineuses); la presse locale s'est montrée très favorable au congres, lequel a, du reste, exercé une grande influence sur la population. De nouveaux cours ont été ouverts; l'Esperanto a été porté sur le programme des études de l'école Schönau-Chemnitz; les élèves des classes supérieures recevront deux leçons par semaine.

— La Germana Esperantista Asocio aura un compartiment spécial et un bureau d'informations à l'importante exposition pour Voyages et Tourisme, qui a lieu à Berlin du 1er avril au 10 juin. La commission organisatrice se sert de notre langue pour les relations internationales.

— Comme écho du Ve congres des espérantistes allemands, tenu l'année dernière à Augsburg, il convient de citer qu'on a établi dans cette ville un bureau espérantiste d'informations (librairie Hossler), que le « Fremdenverkehr » local emploie l'Esperanto, et que les sociétés espérantistes y sont très florissantes.

— La « Rejna esperantista kolonio », établie dans la jolie petite ville de Godesberg s/R, a été visitée pendant l'année 1910 par une centaine de samideanoj. Cette colonie est en pleine prospérité, et nous la recommandons à tous les espérantistes, qui voyagent dans la charmante vallée rhénane.

— S.A.S. le duc régnant de Brunswick a organisé le 18 fevr. dernier une soirée espérantiste, à laquelle ont assisté S.A.S. la duchesse et beaucoup de personnes éminentes. Notre cause a été plaidée avec le meilleur succès par M.M. Reinking et Kliemke. S.A.S. a montré ouvertement l'intérêt qu'Elle porte au mouvement espérantiste, ce qui a fait une grande impression sur la haute société.

— On constate avec plaisir les grands progrès que fait notre cause dans l'Empire; allemand. Ceci s'est prouvé par la fondation de nombreux

groupes en geopende leergangen z. a. in Berlin-Rixdorf, Frankfurt a/M, Geyer i/S, Hagen i/W, Kempton i/A, Leipzig, Waltersdorf, Zehista en Plauen i/V. In deze laatste stad toonde de politiecommissaris zich onze zaak zoo genegen, dat hij tien zijner agenten heeft aangespoord om een bijzonderen leergang te volgen.

FRANRRIJK. — Een hartelijk welkom wenschen wij toe aan het nieuw verschenen tijdschrift *Polica Revue*.

— De landelijke congressen zijn bij onze zuiderburen aan de dagorde: congres der groepen van Parijs en omgeving te St Denis (21 Mei); Burgondische federatie te Châlons s/Saône (20-21 Mei); Zuid-Westelijke federatie te Limoges (4-5 Juni) en Normandische federatie te Rouen (2 Juli).

— Te Melun volgen een twintigtal soldaten van het 31^e reg. inf. eenen leergang, gegeven op het stadhuis door den hr. Delaroue, maire der stad. Een andere reeks lessen werd geopend door Mej. Charpentier.

— Een jaarlijksch hulpgeld werd door de municipaliteit van Bourg aan de plaatselijke esperantische groep toegekend.

— Te Troyes is een bijzondere leergang ingericht voor de onderwijzers en de leerlingen der normaalschool.

— Het esperantisch leven heeft zich in Frankrijk gedurende den laatsten tijd licht gegeven door prachtige feesten, vooral te Dijon, Bordeaux, La Flèche, Taverny St Leu en Boulogne s/Z.

— Te Siddi ben Abbès (Algerië) werd onlangs een esperantische groep gesticht, die 50 leden telt.

ITALIE. — Het 2e Italiaansch congres zal op 25-28 Mei te Genua plaats hebben; in deze stad werd onlangs een esperantisch consulaat gesticht.

— Esperanto zal vertegenwoordigd zijn bij de tentoonstellingen van Rome en Turijn.

— De veeltalige *Revue des Etrangers*, die te Bordighera wordt uitgegeven, bevat uitmuntende artikels in Esperanto, geschreven door Mevr. Rosa Junck. Het blad bezit de geaccentueerde letterteekens.

KRETA. — Binnenkort zal verschijnen het eerste nummer van *Kreta Esperantista Eho*, wel een bewijs, dat ook op dit verwijderd eiland Esperanto toeneemt.

NEDERLAND. — Degenen, die Amsterdam bezoeken, kunnen esperantisten ontmoeten alle Maandag-avonden om 8 u., in de Pitmanschool, Singel, 386. Inleidingskaarten te bevragen aan den secretaris der Amsterdamsche groep, zelfde adres. De gewone vergaderingen der Haagsche vereeniging « Fine ĝi venkos » hebben plaats des Maandags (8-10 u. av.) in

nouveaux groupes et l'ouverture de cours, c. a. à Berlin-Rixdorf, Frankfurt s/M, Geyer e/S, Hagen e/W, Kempton e/A, Leipzig, Waltersdorf, Zehista et Plauen e/V. Dans cette dernière ville le commissaire de police s'est intéressé à l'Esperanto et a fait un point, qu'il a engagé dix de ses agents à suivre à un cours spécial.

FRANCE. — Nous adressons un cordial souhait de bienvenue à notre consœur *Polica Revue*.

— Les congrès régionaux sont à l'ordre du jour chez nos voisins du Sud: congres des groupes de Paris et de la banlieue à St Denis (21 mai), de la fédération bourguignonne à Châlons s/Saône (20-21 mai), de la fédération du S. O. à Limoges (4-5 juin) et de la fédération normande à Rouen (2 juill.)

— A Melun une vingtaine de soldats du 31e rég. d'infanterie suivent un cours d'Esperanto, donné à l'hôtel-de-ville par M. Delaroue, maire. Une autre série de leçons a été ouverte par Mlle Charpentier.

— Une subvention annuelle a été allouée par la municipalité de Bourg au groupe espérantiste local.

— A Troyes a été organisé un cours spécial pour les instituteurs et les élèves de l'école normale.

— La vie esperantiste s'est manifestée en France durant ce dernier temps par de superbes fêtes, surtout à Dijon, Bordeaux, La Flèche, Taverny, St Leu et Boulogne s/M.

— Un groupe espérantiste, qui compte 50 membres, vient d'être fondé à Siddi-ben Abbès (Algérie).

ITALIE. — On vient de fonder un consulat espérantiste à Gènes, où aura lieu le 2e congres italien (25-28 mai).

— L'esperanto sera représenté aux expositions de Rome et de Turin.

— La *Revue des Etrangers*, publiée en diverses langues à Bordighera, contient d'excellents articles en Esperanto rédigés par Mme Rosa Junck. Ce journal possède les caracteres accentués.

CRÈTE. — Sous peu paraîtra le premier numéro de *Kreta Esperantista Eho*, une preuve évidente que notre langue progresse également dans cette île éloignée.

PAYS-BAS. — Les personnes qui visitent Amsterdam y rencontreront des espérantistes tous les lundis, à 8 heures s., à l'école Pitman, Singel 386. Pour les cartes d'introduction s'adresser au secrétaire du groupe amsterdamois, même adresse. Les réunions ordinaires du groupe de La Haye « Fine ĝi venkos » ont lieu le lundi (8-10 h. s.) au café « Hollandais ».

het koffiehuis «Hollandais», Groenmarkt. De groep van Breda «Baronia Stelo» vergadert alle Maandagen om 8 u. 's avonds in het koffiehuis «de Beurs van Breda», St-Janstraat; de Gouda'schegroep «La Venko estas nia» vereenigt zich alle Dinsdagen, om 9 1/2 u. a. in de Noodgodsteeg, 10.

SPANJE. — Onder den naam «Comerco kaj Industrio Esperantista oficistaro» werd onlangs te Sabadell eene vereeniging gesticht voor doel hebbende de kennis van handel en nijverheid onder hare leden te bevorderen.

— Nieuwe leergangen werden geopend te Barcelona, Lleida en Sabadell, Te Mahon (Balearische eilanden) werd eene groep gesticht.

— De gemeenteraad van Bilbao begiftigt de plaatselijke esperantische groep met een jaarlijksch hulpgeld van 250 frank.

VEREENIGD-RIJK. — Zeer levendig was de esperantische beweging gedurende de maand Maart.

Buiten de Londensche propaganda vereeniging, voorgezet door den Lord-maire, werden feesten ingericht (met concerto) te Camberwell, Charing-Cross en Strand (Londensche groep), te Portsmouth (Zuid-Engeland), alsook te Edimburg; dit laatste werd ingericht door de «Vagabonda klubo», wiens leden zich onderscheiden in de muziek, de schilderkunst, de litteratuur, enz.

— Voordrachten werden gegeven te S. Kensington, Bury, Hull (onder jongelingen), Leeds (de 22^e gedurende het wintergetijde), Leigh, Lewis, Plymouth, Dundee en te Cape-Town, (Zuid-Afrika).

— Leergangen werden o. a. geopend te Hull en te Nottingham; een nieuwe groep werd gesticht te Holmfirth.

— Te Woodgreen (Londen) verscheen het eerste nummer van het plaatselijk tijdschrift *La verda Burĝono*.

— Dat Esperanto in weinig tijds kan aangeleerd worden, bewezen Mej. de Guinoy-Gruchy, onderwijzeres te Islington, die na eenige weken studie eenen leergang van Esperanto opende, — de heer Pitt, professor van Fransche taal te Campbell, die daaraan slechts eenige dagen besteedde en Dr Beatty, uitstekend geneesheer te Northampton, die na eenige weken oefening zeer vloeiend Esperanto spreekt. (*Van onze briefwisselaarster Miss Ad. S.*)

ZWEDEN. — Het tijdschrift *Sueda Esperantisto* is thans vervangen geworden door *Esperantofolket*, dat onder hoofdredactie van den hr Backman te Helsingborg verschijnt.

— Een zonderling voorstel werd onlangs in het Zweedsch parlement gedaan door den hr Lindhagen, burgemeester van Stockholm, n. l. eene «wereldtaal» te maken (dus, niet te

Groenmarkt. Le groupe de Breda «Baronia Stelo» se réunit le lundi à 8 h. du soir au café «de Beurs van Breda» St. Jansstraat; les esperantistes de Gouda ont leurs séances le mardi, à 9 1/2 h. s., dans la rue Noodgodsteeg, 10.

ESPAGNE. — Sous le nom «Comerco kaj Industrio Esperantista oficistaro» on vient de fonder à Sabadell une société dont le but est de propager la connaissance du commerce et de l'industrie parmi ses membres.

— De nouveaux cours ont été ouverts à Barcelone, Lleida et Sabadell. Fondation d'un groupe à Mahon (Iles Baléares).

— La municipalité de Bilbao alloue au groupe esperantiste local une subvention annuelle de 250 francs.

ROYAUME UNI. — La vie esperantiste a été très intense pendant le mois de mars. En dehors de la séance londonienne de propagande, présidée par le lord-maire, des fêtes (avec concert) ont été organisées à Camberwell, Charing-Cross et Strand (groupe de Londres), à Portsmouth (Angleterre du Sud), de même à Edimbourg; cette dernière sous les auspices du «Vagabonda klubo» dont les membres se distinguent dans la musique, la peinture, la littérature, etc.

— Des conférences ont été faites à S. Kensington, Burg, Hill (parmi les jeunes gens), Leeds (la 22e pendant la saison d'hiver), Leigh, Lewis, Plymouth, Dundee et Cape-Town (Afrique australe).

— Des cours ont e. a. été ouverts à Hull et à Nottingham; on a fondé un nouveau groupe à Holmfirth.

— A Woodgreen (Londres) vient de paraître le premier numéro de la revue locale *La verda Burĝono*.

— Que l'Esperanto peut être appris en peu de temps ont démontré Mlle de Guinoy-Gruchy, institutrice à Islington, qui a ouvert (après quelques semaines d'étude) un cours d'Esperanto, — M. Pitt, professeur de langue française à Campbell, qui était au courant après quelques jours et le Dr Beatty, éminent médecin à Northampton, qui parle très couramment l'Esperanto après peu de semaines d'exercice. (*De notre correspondante Miss Ad. S.*)

SUÈDE. — La revue *Sueda Esperantisto* vient d'être remplacée par *Esperantofolket*, qui paraît à Helsingborg, sous la rédaction en chef de M. Backman.

— Une proposition singulière a été récemment introduite au parlement suédois par M. Lindhagen, bourgmestre de Stockholm, notamment la création d'une «langue universelle» (ne pas

kiezen!) Het heeft weinig kans aangenomen te worden en deze weigering zal niet te betreuren wezen. In afwachting kunnen wij voort zonder officieele bekrachtigen van staatsbesturen, die wel is waar wenschelijk, maar eigentlijk niet onontbeerlijk zijn.

ZWITSERLAND. — Te Zurich, de kern der idistische beweging, veroverd de esperantische groep weer van lieverlede de stad. Te Horn werd een nieuwe groep gesticht; te Morges heeft een groot propagandafeest plaats gehad ter gelegenheid van het sluiten der leergangen. De beweging gaat opperbest vooruit te Lausanne en te Vevey.

lire l'«élection!»). La proposition en question a peu de chance d'être acceptée et son rejet ne sera nullement à regretter. En attendant, nous pouvons nous tirer d'affaire sans les sanctions officielles, lesquelles tout en étant désirables, ne sont nullement indispensables.

SUISSE. — Le groupe esperantiste de Zurich reconquiert insensiblement cette ville, le foyer de l'agitation idiste. On vient de fonder un groupe à Horn; à l'occasion de la clôture des cours une grande fête de propagande a eu lieu à Morges. Notre cause progresse à merveille à Lausanne et à Vevey.

LITERATURA FAKO MANGOFESTOJ

DE
LOUIS DELATTRE

Inter la nombro de la talentplenaj valonaj verkistoj kiuj uzas la francan lingvon, D-ro L. Delattre staras sur unu el la plej altaj lokoj. Li akiris tion per la originaleco kaj le proframoveco de sia verovo, per sia profunda sincereco, per la gracieco kaj la poezia freŝeco de siaj bildoj, per la tono laŭvice malica kaj kortuŝanta de siaj rakontoj pri la henegaŭna regiono. (1) Lia moralo, esence sana, — lia spirita humoro — kaj la delikata karaktero de lia emocio, samtempe lia arto tiel vivanta pro pentrindaj elvokoj, altiris de longe la atenton de la beletristikuloj, kaj la valonoj (2) ĉarmege memoris pri liaj libretaroj, kies titoloj formas kvazaŭ parfumitan ĝirlandon: *Croquis d'écolier*, *Contes de mon village*, *Miroirs de jeunesse*, *Une rose à la bouche*, *Marionnettes rustiques*, *Le jeu des petits enfants*, *Contes d'avant l'Amour*, kaj la bela romano *La loi de péché*. En multenombraj paĝoj, samtempe viglaj kaj nostalgijaj, la aŭtoro revivigas la tipojn kaj la ornamentojn de sia familiara Henegaŭo, kaj tiuj libroj respegulas plej fidele la sentemon de la valona raso, kiun Delattre gloras per fervore klara studaĵo psikologia kaj etnografia: «Valonlando».

Du teatraĵoj kaj multaj rakontaroj, inter kiuj ĉefe estas citinda la altvaloro verketo *Carnet d'un médecin de village*, kompletigas la verkaron de tiu aŭtoro, kiu tre honoras la francalingvan literaturon en Belgando.

Delattre estas nuntempe en la plena matureco de sia bela talento. Ni rajtas atendi de li ankoraŭ multajn ĉarmajn, freŝajn kaj fortikajn verkajn, en kiuj, laŭ perfekta arto, estas prikantata la valona sentemo.

...Tiu komparoj, cetere ĝustaj, tiuj distingoj pri la individuecoj kiujn oni povas kontroli en Valonlando, ne forgesigas al ni esencan raskarakteron kiun ĉiuj urboj, la lieĝa aŭ la monsa, la namura aŭ la tornaka (3) esprimas per sama forto.

(1) Henegaŭo — belga provinco; france *Hainaut*, flandre *Henegouw*.

(2) Valonlando, Valonujo — *Wallonie*, *Walenland*, suda parto de Belgando.

(3) Franco: *la liégeoise*, *la montoise*, *la namuroise*, *la tournaisienne*; flandre: *de Luiksche*, *de Bergsche*, *de Naamsche*, *de Doornijksche*.

Ĝi estas la koreco ; ĝi estas la bezono sin fordoni senrezerve. Ni ne forgesu, ke la « kraminjono », (1), la homa ĉeno tra ĉio dancadanta, kun florbukedo antaŭe, estas valona eltrovaĵo.

En la belga Altlando ne ekzistas eĉ unu urbeto, kiu pro sia bonhumoro ne trovas en la almanako por ĉiuj el siaj placoj aŭ stratetoj protektantan sanktulon, kiun ĝi pie festas per « ducasses » (elparolu dukas'), tuj kiam la Paska dato estas fiksita kaj la printempa luno forpasis.

Apenaŭ estas iom da siringoj por ornami la altaretojn, kiuj solenigas la monaton de S-ta Mario, — apenaŭ la ribuoj vidigas siajn beretojn en la nigrateraj ĝardenetoj, ĉirkaŭataj de muskoplaj ŝtonegoj, ke jam klarneto pepas kaj korneto resonigas sur barelestradoj ariojn de valso kaj mazurko, kiujn lasis al ni, preserpasante, la soldatoj de Napoleono.

Kaj je l'fino de l'aŭtuno, kiam ekaperas en la ĉielo la unuaj turdaj alflugoj kaj la maldikaj piedetoj de la cikonioj, okazas tre ofte inter la fruktoĝardenoj de ia « Trieu » (vilaĝo), ke ne restas plu unu « nia Sinjorino », flatota per rizkukoj kaj karameloj.

Sed en aprilo la valona urbeto tute ekmoviĝas.

Jam de dek-kvin tagoj, la dommastrino, ĉu ŝi estas el « Aclots », el « Chestrolas », el « Copères » (2), lertege gratas, raspas, purigas, vaskas kaj poluras murojn kaj plankojn. Longaj, treniĝantaj blankigistoj, per siaj longaj, treniĝantaj brosoj pentraĉis per kruda blankaĵo eĉ la plej malgrandajn konserv-ejojn de la kortetoj. Fininte la laboraĵon, de la ternivelo ĝis unu futo da alteco, ili nigrigis la murojn per karbogudro. La pentraĉisto, fajfetante, rakontas siajn fanfaronajojn al la lin ĉirkaŭanta domloĝantaro, kaj admiregas la ĉefverkojn de marmorigado per kiu li refreŝigis la pordojn de la grenejoj.

Fine, en sia lakbrilanta loĝejo, kie disvastiĝis odoron de kalkolakto kaj linoleo, la valonino ŝvelas pro plezuro. Ĝis ŝi estas plenuminta printempan funkcion. Ŝi obeis sezonan riton. Ĝis la lasta briko de sia domo ĉio estas preta por la « ducasse » kaj la procesio povas ekiri. Pro la kandelingoj de la « cambrega » kamenbreto forprenitaj, kaj la kandeltoj ekbruligitaj por la cirkonstanco ĉe la strataj fenestroj, ŝi ja povas indigi je la kontentiga rideto de lia dekana moŝto, kiam li orbrilegante sub la baldakeno preterpasos.

Tamen, riztorto estas ankoraŭ bakota !

Se urbo sen « ducasse » ne povas esti valona urbo, festo kia ajn populara ĝi estus, — sen vafloj laŭvole, sen « dorées », (3) [elparolu dorèj] amasege, ne povas ekzisti « ducasse ».

Do, de la plej malriĉa ĝis la plej riĉega, en ĉiu loĝejo staranta de la Skeldo (4) ĝis la Semois (elp. Semoa), tri

(1) Valona danco.

(2) Alnomoj donitaj al la loĝantaro de valonaj urbetoj.

(3) Tortojn bakitajn el faruno, rizo, ovoj, lakto, cinamo kc.

(4) Skeldo, riverego, france : *Escaut* ; flandre : *Schelde*. Semois, rivero.

tagojn antaŭ la granda dimanĉo, ekkomencis la granda elbordigo de lakto, faruno, ovoj, butero, rizo kaj kompoto. Unu aŭ alian momenton estos postulata de ĉiu domkunloĝanto helpi al ĝi.

Ĉiu vidis iumomente, la tiean notarion turnantan lignan kuleregon en la molaj profundaĵoj de kaserolo kie krevas la origita rizo ; tiel oni surprizis la apotekiston alportantan la helpon de sia pugno por almiksi en superega « rimpleumi » korintajn vinberojn al pomoj spicitaj per la kvar « specoj ».

Tagoj de abundo kaj de senkulpeco ! Tagoj ĝis en la stratoj benataj de la knaboj, kiuj plenmane deŝiras el la rubkesto la prunkernojn senigitajn de sia karno, sed kies migdalo ankoraŭ ŝvelas.

Tio progresadas ! kaj la valonino zorgadas, por ke la riztorto estu bele bakita.

Fine, jen la kronado. La taglaboristino de la mastrajeto, la malgrasa nigrharulino de la najbara vilaĝeto kies nomo kantigus la hobojojn propramove — Nivelles, Long-des-Bois aŭ Pechant (1), — alportis kun sia edzo, laŭ deziro sekigitajn lignofaskojn, faritajn el dikaj trabetoj kaj malpezaj branĉetoj. Estis kvazaŭ parto de l'arbarego kiu defalis en la korteton por liveri sian partoprenon por la plezuro de tiaj bonuloj ...

En la fornego oni ekbruligis fajron. Post eltiro de la ligno karberoj el la fornega ŝaŭko, la riztortoj kuŝantaj sur ferplatoj, estis enjetitaj per ŝovelilo dekduon post dekduo, kiel kaskado de larĝaj luidoroj.

La fornego malplenigita estas tuj replenigata. De la kelo ĝis la fruktejo la domo plenegiĝas per la « dorées » fumantaj. Morgaŭ estos « ducasse » !

Jam atendante sian edzinon por rekonduki ŝin, sub la lumo de la printempaj steloj, la viro alportinta la lignajn faskojn, ludas per akordiono en la korto. Dum la vespero oni ekvidas lian ĝojan ridon. El la bela al li prezentita vaflo-kvarono kiun li metas sur ŝtonon, ĉiu plenbuŝo fortranĉas hufiforman pecon.

Kun la afabla permeso de la aŭtoro esperantigis
D-ro H. DUPONT.

LA MERLONESTO

(VAN 'T MERELNESTJE)

DE JAN VAN BEERS

Jan Van Beers estas unu el la plej gloraj poetoj kaj verkistoj el la flandra lando. Liaj versoj estas simplaj, graciaj kaj belsonaj. Tre ofte li pentras la humilan vivon de vilaĝanoj, iom poetigitan ; sed ĉiam eĉ en la plej vivoplenaj rakontoj aperas io revema, io dolĉe malgajeta. La verkoj de Van Beers estas tre legataj en Belgujo kaj en Holando.

(1) Henegaŭaj vilaĝetoj.

La suno sendis tra l' fenestro
La plej varmigajn lumradiojn
Dum Paŭlo kaj Johano sidis
Sur la genuoj de l' avino.

Rakonti, ĉiam rakontadi !
Avino estis jam senspira,
Sed la petolaj krispharuloj
Al ŝi nenium tempon lasis.

Feliĉe, aliaĵo tiris
Al si l'atenton de l'infanoj :
— «Jen granda birdo, vidu, vidu,
Ekstere, en la florgardeno ! »

— « Jes, infanetoj, estas merlo.
Ĝi kantas ĉiutage, kiam
Vi kuŝas en la lit' ankoraŭ
Kaj malfermetas la okulojn. »

— « Ĝi kantas, tiu merlo ! Ho,
Karega avineto, diru
Al ni nun ion pri la merlo !
Ni estos saĝaj kaj atentaj ! »

— « Nu, vidu, kiel ĝi saltetas
De arb' al arbo, teren, ĉie ;
Ĝi serĉas muskon kaj pajlerojn,
Foliojn kaj malgrandajn branĉ-

[ojn.

Ĝi prenas ilin en la bekon
Kaj ĉiufoje portas ilin
Sur la ĝardenan muron, tie,
Sub la foliojn de l'hedero.

Ĝi faras tie sian neston,
Kaj baldaŭ venas la merlino,
Demetas siajn ovojn, kaj
Kun patrinamo ilin kovas.

La merloviro dume sidas
Sur branĉo, kantas kaj fajfadas.
Post kelka tempo, la patrino
Ekliberigas la idetojn.

Sed povas tiuj ĉi nek flugi
Nek kuri ; ili kuŝas tie
Tutnudaj... Baldaŭ pro mal-
[varmo
Kaj pro malsato ili mortus,

Se ne patrino sub flugiloj
La idojn tenus kaj zorgaŭs,
Kaj se la patro ne elflugus
Kaj ne alportus la manĝaĵojn.

Kaj tiel kreskas la birdetoj,
Akiras plumojn, rampas supren
Kaj ekrigardas tuj sentime
La senlimaĵon ĉirkaŭ si.

La ido plej kuraĝa, fine,
Malfermas la flugilojn kaj
Elflugas... Baldaŭ ĉiuj nun
Forlasas la gepatrojn solaj.

Kaj tiuj ĉi malfeliĉuloj
Malĝoje flugas ĉirkaŭ nesto
Serĉante la idetojn ĉie
Sed vane... ne revenas iu ! »

Avino silentiĝis. Larmoj
Ekfalas el okuloj ŝiaj
Kaj la infanoj ankaŭ time
Kaj laŭte ekploregis kune.

Sed ŝi, viŝante siajn larmojn :
— « Ho ! anĝeletej, vi ne ploru
Ĉar kelkafoje la avinon
Vi vidas iom kortuŝata...

Mi pensis nur : ĉe l' homoj ĉio
Okazas kiel ĉe la birdoj ;
Unue domo estas plena
De infanetoj, ridoj, vivo ;

Sed la infanoj kreskas. Kaj
Tro baldaŭ, unu post alia
Forlasas neston .. Kaj silente,
Malĝoje restas la gepatroj.

Jes, tiel iris via patro
Kaj viaj onkloj kaj onkloinoj,
Dum ni... » — Sed Paŭlo diris tuj:
« Avino, ne, ne estas vere !

Ĉar ili baldaŭ ja aĉetas
Infanojn, kiuj venas ĉe
L'avinon ; kune ili ludas ;
Kaj la infanoj... estas ni ! »

Kaj ambaŭ tuj ĉirkaŭis kolon
De la avin' per siaj brakoj
Kaj kisis kaj karesis ŝin,
Ho, tiel longe, tiel ame !

Kaj ŝajnis, ke neniam suno
Pli brilajn lumradiojn sendis,
Ol tiuj, kiuj la avinon
Kaj ŝiajn nepojn ĉirkaŭdancis.

Esperantigis

D-TO W. VAN DER BIEST.

BIBLIOGRAFIO

« Belga Esperantisto » nur recenzas la verkojn senditajn al ĝi en du ekzempleroj. (Adreso : Arendstraat, 26, Antwerpen.)

I. *British Esperanto Association*, 133, High Holborn, London.
CHARLES EDWARDS. — *Guidlibro de Gibraltaro* (18×12), 38 paĝoj. Prezo : Sixpence = 25 spcsdekoj.

II. *G. Warnier & K-io*, 15, rue Montmartre, Paris.
E. ĈEFEĈ. — *La Elementoj kaj la Vortfarado. Gramatiko kaj Sintakso, kun notoj pri la neolatinigo «Ido»* (18×12), 64 paĝoj. Prezo : Fr. 1.90 = Sm. 0.750.

Dum la lasta tempo niaj plej kleraj samideanoj detale pristudis la plagiaton «Ido» kaj provis ĝian malsuperecon rilate al Esperanto. Tion faris KOLOWRAT en la broŝuro : *Faut-il reformer l'Esperanto ?* kaj ANTIDO en la *Construction logique des mots en Esperanto*. Laŭ tiu senco ankaŭ laboris FRATO IZIDORO, verkante la artikolon *Io por gramatiko*, aperintan en la du lastaj numeroj de B, E.

Jen nun ĈEFEĈ, la konata « ŝlosilisto », kiu ŝiavice eniras « la koron de la demando ».

Li konstatas, ke ĉion, kion Ido posedas kiel meriton, ĝi ne ŝuldas al la plibonigo (?), sed al tio, kio restas ankoraŭ en ĝi de la genia kreaĵo de Zamenhof : *persono li konsideras Esperanton ne nur kiel praktike taŭga, sed ankaŭ teorie perfekta*.

Por li, nek fideleco, nek unueco estas motivo por daŭrigi « la fosadon de la sulko ». Cetere li opinias, ke se plibonigoj estas eblaj, certe ilia kampo ne estas trovata tie, kie ĝin serĉas la aŭtoroj de Ido.

La metodo uzata de Ĉefeĉ estas la jena. Li intersekve analizas la plenan strukturon de Esperanto : ĝiajn elementojn, ĝian vortfaradon, gramatikon kaj sintakson kaj li racie pravigas la tutan Zamenhofan sistemon. En notoj, presitaj malsupre de la paĝoj, li faras komparon kun la rilatantaj Idajoj, kies evidentan mankon de logikeco li pravas.

La libro de Ĉefeĉ bezonas esti tralegata, retralegata kaj mature pripensata. Pro manko de loko, kaj precipe pro manko de tempo mi tre bedaŭras, ke ne estas eble al mi plidetale konigi la vigan pledadon, pri kiu mi nur sukcesis doni nesufiĉan ideon. La esperantistoj trovos en la libro de Ĉefeĉ nerefuteblajn argumentojn por silentigi tiujn, kiuj volas krei ion, kio ekzistas, aŭ plibonigi ion, kio estas bona.

III. *Heckner's Verlag*, Wolfenbüttel.

CARMEN SYLVA (*Elizaveta, Reĝino de Rumanujo*). — *Leiden*, originala germana teksto kun traduko en la lingvojn Esperanto, angla, hispana, itala, pola kaj rumana, eldonita de Prof-ro D-TO SIEGFRIED LEDERER (15×10), 102 paĝoj. Prezo : Fr. 1 = Sm. 0.400. (La mona profito apartenas al la blindulejo « Vatro Luminoasa ».)

La fabelo « Sufero » estas ekstraktita el « *Leidens Erdengang* » (Tra ĉiulanda irado de Sufero), famkonata libro, kiu jam travivis sep eldonojn. La ĉi supre citita rakonto estas tradukita laŭ la esperanta teksto en 18 naciajn lingvojn el kiuj la eldonanto prezentas ses.

« Sufero » estis senhejma, bela knabino, kiu migradis de loko el loko. Ĉie ŝi disdonis malĝojon kaj ĉagrenon. Nek la pomarbo, nek la birdoj, nek la arbaro konsentis ŝin akcepti. Vojirante ŝi trovis nek ripozon, nek doléigon, ĝis kiam fine ŝi alvenis ĉe la patrino *Pacienca*, kies misio estas kuragigi la suferantojn kaj ĉe la fratino *Laboro*, kiu disdonas la sanon kaj la forton. Ili ambaŭ fariĝis ŝiajn ŝdelajn kunulinojn ; ofte ili kunvenis vespere por legi kune en la libro de la vivo aŭ enskribi en ĝin.

Kia ĉarmo en tiu kortuŝanta, melanholia rakonto !

La esperantista teksto estas tre flua, tre korekta kaj fidele respiegulas la originalan ĉefverketon.

S-ro Lederer meritas ĉies laŭdojn pro sia interesplena eldono. Al la genia Reĝino, la klera aŭtorino, la anĝela bonfarantino, kaj la alta protektantino de Esperanto, estu esprimata sincera admiro kaj tutkora, respektplena danko.

IV. Eldono de Fritz Stephan, 61, Kochstrasse, Leipzig.

Esperanto-Poŝkalendaro por 1911 (14×11), 88 paĝoj. Prezo: Fr. 0,80 = Sm. 0,300.

Tre utila libreto kun kalendaro, tabeloj pri la internacia monsisistemo, ririgardo al la jaro 1910 (germana teksto), raporteto pri la Washingtona kongreso kaj parolado de D-ro Zamenhof, *Statuten des Verbands deutscher Esperantisten*, kantoj, statistikoj, interŝanĝo internacia de infanoj kaj ĝejnuloj, rimarkindaĵoj pri la jaro 1911, anekdotoj, reklamoj kaj spaco por notoj.

V. Eldono de la « Stevo Bosnia » en Sarajero.

Esperanta gvidlibro tra Bosnio kaj Herzegovino (18×12) 36 paĝoj. Prezo: 40 heleroj = 2 internaciaj respondkuponoj.

Tiu libreto estas tre interesa priskribo de la sovaĝa kaj malmulte konata regiono Bosnio kaj Herzegovino, kiu estas ege pentrinda, kaj kiu prezentas al la ekskursanto pli da komforto, ol estas supozeble. La verketo estas bele ilustrita, kaj enhavas vojplanojn tra ambaŭ landoj.

VI. Presa esperantista societo, 33, rue Lacedpède, Paris.

EDMOND PRIVAT. — *Du paroladoj*. 1. *Vivanta lingvo de vivanta popolo*. II.

Pri la vivo de Esperanto (18×12), 16 paĝoj. Prezo: Fr. 0,25 = Sm. 0,100.

La esperantistoj kun plezuro kaj admiro legos tiujn belajn paĝojn, reprezentajn el *Lingvo Informacia* (septembro 1909 kaj novembro 1910).

VII. Moskva Librejo « Esperanto », 20, Tverskaja, Moskvo (Rusujo).

A. RIVIER. — *En Rusujo per Esperanto* (12×16), 132 paĝoj. Prezo: 60 kop. = Sm. 0,63.

La skeptikuloj, kiuj pretendas ke Esperanto havas nenian praktikan utilon, legu la interesan priskribon, de franca esperantisto, kiu antaŭ ses jaroj vojaĝis de Alger en Rusujon, por viziti en la urbo Sumi (gubernio de Harkov, Suda Rusujo) samideanon, kun kiu li amikiĝis per korespondado en Esperanto. Sur la ŝipo, eĉ sur la tervojo, ĝis Bukuresti (dank'al la atableco de hazarda kunvojaĝanto), li ne eksentis gravan malhelpon, sed, post la disigo, li estis « kvazaŭ suramutulo, devigata veturi tra nekonata lando, sciante nek la « precizan fervojan horaron, nek la daŭron de la haltoj por manĝi, la ŝanĝejon « de la vagonaro, ciam timante eble sekvi malbonan direkton, kaj elvojni ». Fine, nia heroo alvenas en la stacio Vorobja, kaj ĝuas neprskribeblan felicon, aŭdante la krion « Vivu Zamenhof! » kaj vidante sian amikon, venintan renkonte al li. Tiu ĝojo ankoraŭ ege pligrandigiĝis, kiam li estis atinginta la urbon Sumi kaj la hejmon de la rusa amiko.

La leganto estas ŝcigata pri la familia vivado de la Rusoj, pri la kutimoj kaj moroj de la enloĝantaro, kaj precipe pri la nuna politika stato de la vasta rusa imperio. Plej interesaj estas liaj ekskursoj tra la regiono. Fine... okazas la hejmveturado tra Kiev, laŭlonge de la larĝa kaj majestega Dnjeper kaj tra la Ukrainaj stepoj.

Dank'al Esperanto, la aŭtoro sukcesis eniri en la internan penson de la rusoj kaj partopreni en ilia vivado, kontraŭe kun tiom da turistoj kiuj admiras urbojn, pejzaĵojn kaj kuriozaĵojn sed kiuj ĉie trovis nekonatajn homojn, kiujn ili ne povas kompreni, al kiuj ili ne povos sin komprenigi, kaj kiuj estas por ili kvazaŭ fermata libro....

Mi esperas, ke la jena malgranda analizo instigos la legantaron de B. E. konatiĝi kun la bela libro de S-ro Rivier, kiu estas, krome, verkita en plej ilia, plej korekta Esperanto.

VIII. Eldonejo R. Deshays, Sens (Yonne — Francujo.)

AUGUSTIN MIIHERRY. — *Historio de la Komunumo Laon, el la verko « Leteroj pri la franca historio »*, esperantigis René Deshays (12×17), 48 paĝoj. Prezo atrankite: fr. 0,35 = Sm 0,40.

Tiu ĉi verketo estas la unua de kolekto da historiaj paĝoj, tradukitaj el aŭtoroj antikvaj kaj modernaj, esperantigotaj kaj publikigotaj de nia bonkonata kaj simpatia samideano René Deshays.

Li rememorigas al ni, belgoj, la agitatajn tempojn, kiujn ankaŭ niaj praavoj travivis, kaj kiujn karakterizas la anstataŭon de la feŭdala periodo per la komunuma sistemo. La historio de Laon estas tute simila al tiu de Lieĝo, kie la tiamaĵ episkopoj samtempe estis princoj.

La verkoj de Augustin Miiherry estas tre konataj kaj ŝatataj en nia lando, inter ili ankaŭ *Lettres sur l'histoire de France* el kiuj la supre nomita libro estas ekstraktita. Oni legos plezure la esperantan tekston, kiu, fidele respiegulas la originalan tekston, kune kun ĝia fluco kaj eleganteco. La publikado de S-ro Deshays unufoje pleie atestas, ke nia lingvo ebligas pritrakti ĉiuspecajn temojn, ankaŭ prihistoriajn; ĝia legado estas pleie taŭga rimedo por pligrandigi la vortaron de la legantoj, kiuj, tre versaĵne, ĝis nun ne konatiĝis kun historiaj subjektoj, Esperanten tradukitaj.

IX. Eldonaĵo de « Pola Esperantisto », Hoza, 20, Varsovio (Polujo).

ANTONI GRABOWSKI. — *La Taĝigo*, kanto esperantista, muziko de BARANSKI.

Laŭ admirindaj versoj de nia iamkonata esperantista poeto, S-ro Baranski verkis beleĝan kanton, facile kantebla laŭ marŝmovi; ĝi certe estos bonvene akceptata en ĉiuj samideanaj rondoj.